

Sztárai Mihály Református Általános Iskola és Óvoda
Matematika helyi tanterv 1 - 2. osztály 2020.

Sztárai Mihály Református Általános Iskola és Óvoda helyi tanterv
Matematika 1-2. osztály

2020.

Matematika

Az alsó tagozatos matematikatanítás legfőbb célja a matematikai ismeretek és gondolati tevékenységek széles körű tapasztalati alapozása, valamint a kapcsolódó biztos matematikai készségek kialakítása, melyekre a későbbi évfolyamok építhetnek. Alapvető fontosságú, hogy a gyerekek valóságon alapuló saját cselekvő tapasztalataik és élményeik révén jussanak el jól megértett, sok szálon kapcsolódó ismeretekhez, mert ezek jelentik majd a hétköznapi életben hosszútávon használható tudásukat.

A református iskolában folyó matematika oktatás során a tanítónak nem feltétlenül kell bibliai ismereteket közvetítenie a tananyag feldolgozása során, de mindenképpen meg kell mutatnia tanítványainak, hogy a matematika a teremtett világ leírása. A teremtés rendje a matematika rendje. Rácsodálkozni a világra a matematika segítségével is lehet. A tanító saját meggyőződését, egyéniségét adja át tanítványainak, s a nevelés semleges nem lehet.

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezetét, a természetet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában - élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

A kezdő szakasz feladata az alapvető matematikai ismeretek elsajátítása, a problémamentes továbbhaladás biztosítása a kötelező oktatás keretében. Az alapozás a matematika kiemelt témaköreiben az ismeretek koncentrikus és spirális bővülését segíti elő. Ezért kiemelten kezeljük azokat a tanítási tartalmakat, amelyekre a következő iskolaszakasz tananyaga épül.

A matematika spirális felépítésének megfelelően alsó tagozaton széles körű tárgyi tevékenységek alapozzák meg a változatos képi ábrázolásokat, amelyek szükségesek a későbbi absztrakcióhoz, és alkalmassá teszik a tanulókat a felső tagozaton, középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodásra.

A matematika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: Az alkalmazható matematikatudás megszerzését segíti a tanulók ösztönzése kérdések, problémák megfogalmazására. Emellett a tanulók szabadabb kommunikációja érdekében fontos, hogy merjenek segítséget kérni a tanítótól és társaiktól, ha nehézségekbe ütköznek munkájuk során. Fontos az is, hogy a tanulóközösség természetesnek vegye, a tanulási folyamat részének tekintse a tévedést, a vitákat. Ez akár az egész tanulócsoportot érintő, interaktív formája az egymástól való tanulásnak.

A kommunikációs kompetenciák: A tanulók kommunikációs képességeinek fejlesztését segítik a kooperatív munkaformák, amelyek lehetőséget adnak a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség gyakorlására. Kezdetben saját kifejezőeszközeikkel kommunikálhatnak, például megmutatással, rajzzal, mozgással, saját szavakkal. Ezeket később fokozatosan segítünk egyre pontosabbá, szakszerűbbé tenni. Ez támogatja a matematika nyelvének megértését, a matematikai szövegalkotást, ami elengedhetetlen a matematikai gondolkodáshoz, a valóságos problémákat leíró matematikai modellek megalkotásához. A matematika nyelvének megfelelő alkalmazása a matematikai szókincs ismeretét, valamint a nyelvtani kapcsolatok helyes értését és használatát jelenti, amiket szintén alsó tagozaton alapozunk.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális eszközöket már ebben a nevelési-oktatási szakaszban is a tanulás, gyakorlás szolgálatába állítja, amikor egyszerű matematikai jelenségeket figyel meg számológépen, vagy számítógépes fejlesztő játékokat használ a műveletek, a problémamegoldás gyakorlására.

A kommunikációs kultúra korunkban nélkülözhetetlen összetevője a különféle ismeretforrások hasznának és felhasználhatóságának korai megtapasztalása, s ennek részeként az elektronikus média használatának megalapozása a számítógép elemi szintű kezelésének megismerésével.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A matematikai gondolkodás fejlesztése szempontjából kiemelt szerepe van a logikai, a stratégiai és a véletlennel kapcsolatos játékoknak. Alsó tagozaton évfolyamonként spirálisan visszatérnek ugyanazok a témakörök, újabb elemekkel bővülve. Bizonyos tevékenységeket újra és újra elvégzünk, egyrészt azért, mert ez segíti az analógiák épülését, másrészt mert lehetőséget nyújt a kapcsolódási pontok keresésére, megértésére a matematika különböző területei és ismeretei között. Kiemelt szerepe van az alkotó gondolkodás fejlesztésének, ugyanis a gyermek azt érti meg, amit meg is alkot. Az alkotás segít, hogy a tanuló értve tudja megalkotni maga számára az új fogalmakat, beágyazva a formálódó fogalmi rendjébe.

Fontos, hogy egy-egy témakört, problémát, ismeretet több oldalról, sokrétűen és mind szemléletükben, mind matematikai tartalmukban egyaránt változatos eszközök használatával, tevékenységeken keresztül közelítsünk meg. Ez segíti, hogy a gondolkodás rugalmas maradjon, valamint a fogalmak és ezek egymás közti viszonyai, összefüggései igazán megértésre kerüljenek, elmélyüljenek.

Az ismeretek, fogalmak elmélyülését segíti az analógiás gondolkodás is, mely a felismert törvényszerűségeket alkalmazza hasonló vagy egészen más területeken. Ennek fejlesztése is fontos feladat az egyes témakörökben: a bővülő számkör fejben és írásban végzett műveletei során, a szabályjátékok kapcsán, a méréseknél, egyszerű és gondolkodtató szöveges feladatok különbözőképpen megfogalmazott problémáiban, térben és síkban végzett alkotásoknál, illetve mindezen területek összekapcsolásakor. A tanulók a sokféle formában megjelenő közös jegyek alapján alakítják ki a fogalmak belső reprezentációját, ezért alsó tagozaton nem szerepelnek megtanulandó matematikai definíciók a tananyagban. A konkrét tevékenységek csak lassan válnak belsővé, gondolatívá. Ennek kialakulásához megfelelő időt kell biztosítani, ami egyénekenként eltérő lehet, és ritkán zárul le alsó tagozatban. A tanulók a tanórán hallott kifejezéseket először megértik, majd később maguk is helyesen használják azokat. A kerettantervben azok a fogalmak szerepelnek, amelyek helyes alkalmazását elvárjuk a tanulóktól, de a meghatározását nem.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Alsó tagozaton a matematikai fejlesztés fontos eszköze a játék, mely a személyiségfejlesztő és közösségépítő hatása mellett élvezetes módot kínál minden témakörnél a problémafelvetésre, problémaelemzésre, problémamegoldásra és a gyakorlásra.

A kisiskolások környezeti nevelésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételten átélt élethelyzeteknek. Ezek többféle nézőpontból történő megbeszélésének, értékelésének, a vélemények ütköztetésének és a pozitív magatartásformák folyamatos gyakorlásának. Különösen fejlesztő hatásúak a gyermekek környezetében megfigyelhető és jól érzékelhető környezeti problémaszituációk megoldására szervezett - a gyerekek öntevékenységre, ötleteire építő - kreatív feladatok és projekt-jellegű tevékenységek.

Az osztályközösség tagjainak, a nevelőnek a példaadása is segíti a tanulókat olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozásában és fejlesztésében, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

A jó és rossz, az igaz és hamis megkülönböztetésével, a valódi értékek felismerése és megbecsülése a hit ajándékának elfogadásához szükséges élmények, tapasztalatok megszerzése által megmutatja, hogy a világ megismeréséhez saját keresztyén kultúránkon át vezet az út.

A közösségben – reális önismeretre építve keresse és találja meg a helyét. Tanuljon meg engedelmessé válni, alkalmazkodni.

A Biblia tanításait követve járjanak azon az úton, mely megtanítja őket a másokért való felelősségvállalásra, a szolgálat örömére.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítésének eleganciáját, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A problémafelvetés és – megoldás során a tanuló maga fedezi fel a megoldáshoz vezető utat, megtapasztalja, hogy több lehetséges megoldási út is van. A különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét.

Az alsó tagozaton a témaköröket nem lehet élesen, órákra lebontva elkülöníteni. Az egyes témakörök egymást erősítik, kiegészítik, magyarázzák. A matematikatanítás így lesz igazán komplex. Minden órának szerves része a különféle problémák felvetése. A halmazok képzése, vizsgálata minden témakört áthat. Minden órán lehet számolást gyakorolni, szöveges feladatot megoldani, játékos formában, néhány percben. A gyerekek életkori sajátosságaihoz igazodik a gyakori tevékenységváltás, és ez egyszerre több témakört is érinthet. A javasolt minimális óraszám tehát nem jelenti azt, hogy a témakört egymás utáni órákon kell feldolgozni, és azt sem, hogy az adott óraszám alatt egy-egy témakör lezárásra kerül. Az egyes témaköröknél megjelenő javasolt minimális óraszám inkább csak a tananyagelosztás időbeli arányaira igyekszik rámutatni, ugyanakkor nem jelöli ki az egyes témakörök fontossági sorrendjét. Azonban azoknál a témaköröknél, ahol kifejezetten fontosnak tartottuk, hogy minden órának részét képezzék, ott a javasolt óraszám mellett külön is feltüntettük: „A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

Matematika 1. osztály

Az 1. osztály első félévét a matematikatanulás területén is előkészítő időszaknak tekintjük. Így biztosítható az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, így adódik lehetőség a más-más óvodából érkező tanulók alapos megfigyelésére, képességeik feltérképezésére. Az előkészítő szakasz megnyújtásával lehetőség nyílik a pszichikus és kognitív funkciók fejlesztésére, megerősítésére, ami által a hátrányokkal induló tanulók is sikeresen felzárkózhatnak.

A képességek fejlesztése, a fogalmak érlelődése hosszú folyamat, amihez gazdag és változatos tapasztalatokra van szüksége minden tanulónak. Ez azt jelenti, hogy tervezéskor egységes szemlélettel kell tekinteni az összes tanulási területre. Egyéni tempóban, sokféle érzékelésre támaszkodva, mozgásokkal és manuálisan összekapcsolható tevékenységekkel indulnak el a tanulók az ismeretszerzés útján.

A matematikai fejlesztés szoros kapcsolatban áll a zenei, művészeti, technológiai és mozgásos fejlesztéssel.

Az előkészítő időszak félévében is megjelenhetnek jelek és egyedi számok, számjelek, elkezdődhet a szám- és műveletfogalom előkészítése összehasonlításokkal, meg- és leszámításokkal, mondókázásokkal, változások megfigyelésével. A tanulók érettségéhez, képességeihez igazodó differenciált tanítási, értékelési módszerek megválasztásával valósul meg a tervezés, melyben a differenciált fejlesztés, a többség mellett a lemaradók és a tehetségesebbek gondozása egyaránt teret kap. A differenciálás egyik lehetséges módja a digitális eszközökön való játék és feladatmegoldás vagy a hosszabb ideig biztosított eszközhasználat.

Első osztályban az óvodából érkező gyermekek könnyebb, fokozatosabb beilleszkedését segíti a 45 perces órák, az előre megírt tanmenetek rugalmas kezelése, a tanulók igényeinek, fejlődési tempójának megfelelően alakított és alakítható napirend. A tanítók rövidebb időintervallumonként váltanak a különböző jellegű tevékenységek között, ami a tanulók figyelmének hatékonyabb kihasználását is lehetővé teszi.

A további teendőket, még a második osztály végére előirányzott tanulási eredmények elérésének útját és megvalósítását is, a cselekedtetés módszere vezérli. A kisgyerekek a konkrét

tárgyi tevékenységek során szerzett tapasztalatai alapján alakít ki belső reprezentációkat. A tevékenységekben szereplő tárgyi valóság képezi az absztrakt fogalmak tartalmát, és az ott átélt kapcsolatok alapozzák meg a fogalmak rendszerét. A saját testi mozgások, a hétköznapi életben előforduló tárgyak, dolgok és a már régóta rendelkezésre álló matematikai eszközök (például: logikai készlet, színes rudak) felhasználása megfelelő támaszt nyújtanak a cselekvő tapasztalatra épülő tanítás-tanulás megvalósításában.

Ebben az időszakban történik meg minden témakör alapozása. Fontos, hogy ezek az alapok nagyon szilárdak legyenek, ezért a fő hangsúly a megértésen, fejlesztésen van, nem pedig a számonkérésen. Nem baj, ha még lassúbb a számolás, ha a tanuló még nem ismeri fel az összefüggéseket, segítő jelenlétével a tanító biztosítani tudja az előrehaladást. A fejben számolás egyes lépéseinek megértéséhez alkalmazott eszközök használatát engedhetjük addig, ameddig az eljárások értő, automatikus használata ki nem alakul.

Az 1. évfolyamon a matematika tantárgy óraszám 144 óra. A 136 alapóraszám bővül 8 órával az igényeknek megfelelően differenciált fejlesztés (felzárkóztatást, tehetség gondozást), játékos gyakorlás és számonkérés formájában.

Témakör neve	1. osztály óraszám
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások	4
Problémamegoldás	4
Szöveges feladatok megoldása	5
Szám és valóság kapcsolata	10
Számlálás, becslés	6
Számok tulajdonságai	6
Számok tulajdonságai	10
Számok helyi értékes alakja	4
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	10
Alapműveletek tulajdonságai	8
Szóbeli számolási eljárások	10
Fejben számolás	9
Alkotás térben és síkon	4

Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	2
Tájékozódás térben és síkban	5
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
Differenciált fejlesztés-felzárkóztatás, tehetséggondozás, játékos feladatok, számonkérés	8
Összes óraszám	136 + 8

	<p>Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata 4 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Tárgyak, dolgok felismerése különféle érzékszervekkel, más érzékszervek kizárásával, például csak hallással, csak tapintással - Tárgyak, dolgok tulajdonságainak felismerése különféle érzékszervekkel, mások kizárásával - Két vagy több dolog különbözőségének és azonosságának felismerése egy vagy több szempont alapján - Közös tulajdonságok megfigyelése személyeken, tárgyakon, képeken, alakzatokon, jeleken - A tulajdonságok változásának felismerése - Rész-egész viszonyának vizsgálata tevékeny ségekkel - Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint - Elkezdett válogatás során létrejövő halmazelemek közös tulajdonságának felismerése, megnevezése; címkézés, a válogatás folytatása - Megadott elemek egy tulajdonság szerinti kétfelé válogatása; a logikai „nem” használata a tulajdonság tagadására - Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például nem piros - Konkrét tárgyak, készletek elemeinek halmazokba rendezése mozgásos tevékenységgel - Elemek elhelyezése halmazábrában - Tulajdonságok alapján igaz állítások megfogalmazása

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; - játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez; - tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét; - válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között; - felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát; - folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint; - személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; - azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket; - megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával; - barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; - halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint; - adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja; - talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez; - megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat; - két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; - két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; - megfogalmazza a halmazra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; - megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.
<p>Fogalmak</p>	<p>tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - „Mi változott?” játék tanulókon, tárgyakon, „Nézd csak! Mi változott?” kártyakészleten történő változtatások megfigyelése - „Varázsszákból” kívánt tulajdonságú plüssállat, forma, logikai lap, tapintható számjegy, betű kiválasztása - Activity – típusú játék különféle témakörökben mutogatással, rajzolással, körülírással

	<ul style="list-style-type: none"> - „Repül a..., repül a ...” játék közös tulajdonság megfigyeléséhez - Játék tanító által készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal - Játék tanító által készített logikai kártyacsomaggal - „Kapuőr” útválasztó játék például: mozgással, logikai készletek elemeivel, számokkal, formákkal - Logikai lapokból „kígyó” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal - Táblás stratégiai játék, logikai lapokkal - Tanulók, tárgyak válogatása hulahoppkarikán belülrre és kívülrre - Átlátszó dobozokba logikai készlet elemeinek válogatása; részhalmozra vezető válogatás esetén a dobozok egymásba helyezése tanulói ötlet alapján
--	--

	<p>Rendszerezés, rendszerképzés 4 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Saját eszközök, felszerelések számbavétele és rendben tartása - Barkochbázás konkrét dolgok kirakásával - Barkochbázás során felesleges kérdések kerlése, felismerése - Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával - Különféle logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenység elvégzése után - Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszámú problémánál
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; - két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; - felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből; - megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; - keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; - adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; - sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; - két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként - használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot;

	<ul style="list-style-type: none"> - megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; - megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;
Fogalmak	Nincs új fogalom
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Elvitte a szarka” játék: hiányzó elem megtalálása rendszerezés segítségével - Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, kipróbálása hazudósan is - „Királyos” játék logikai lapokkal párban: egy kiválasztott elem jelképezi a királyt; az egyik játékos olyan lapot választ, ami a királytól két tulajdonságban tér el, a következő körben szerepsere; veszít, aki nem tud rakni - Két szempont szerint elemek táblázatba rendezése, hiányzó elem megtalálása - Öltöztethető papírbaba különböző öltözékeinek kirakása - Többgombócos fagyaltok összeállítása színes korongokkal - Különböző „vonatok” kirakása megadott színes rudakból - Adott feltételeknek megfelelő építmények, szőnyegezések színes rúddal - Piros-fehér-zöld csíkokból 3 sávós zászlók összeállítása - Táncospárok, kézfogások szituációs játékokkal

	Állítások 4 óra
	A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!
Fejlesztési feladatok	<ul style="list-style-type: none"> - Konkrét tevékenységekhez kapcsolt köznyelvi és matematikai tartalmú kijelentések, állítások megfogalmazása adott helyzetről, személyekről, tárgyakról, dolgokról, képről, történésről, összességekről szabadon és irányított megfigyelések alapján - Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának eldöntése - Egyszerű, lezárt hiányos állítások igazságának megítélése - Egyszerű hiányos állítások kiegészítése igazzá vagy tévessé konkrét elemek, elempárok nevének, jelének behelyettesítésével, például személyek, tárgyak, színes rudak, formák
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; - megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat; - megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;

	<ul style="list-style-type: none"> - tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; - hiányos állításokat igazgá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból; - egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis; ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat; - példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.
Fogalmak	igaz – hamis
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Telefonos” játék párban vagy csoportban: az egyik játékos elkészít egy alkotást (tárgyakból, színes rudakból, alakzatokból, számokból) úgy, hogy más ne láthassa; ezután az alkotásról mond mondatokat, ami alapján a többieknek is ugyanazt kell létrehozniuk; lehet kérdezni, ha nem elegendő a megadott információ; ha mindenki kész, ellenőrzik az alkotásokat - „Rontó” játék: logikai lapokból, számokból, formákból alkotott kiinduló halmaz elemeire igaz állítás megfogalmazása, ennek elrontása egy új elemmel, majd új igaz állítás megfogalmazása az új halmazra, és így tovább - „Jancsi bohóc azt mondja, hogy...” játék: állítások értékelése tárcsával, például zöld (mosolygós fej), ha igaz, piros (szomorú fej), ha hamis - „Mi kerülhet a dobozba?” játék: egy hiányos állítás változója egy doboz, amibe tárgyakat helyezve egészítjük ki a mondatot, majd döntünk az állítás igazságáról - „Foltozós” feladat: lyukas papírsíkon hiányos állítás, például „A hmm-hmm-nek négy lába van”; ha úgy helyezük a papírsíkot, hogy a lyukon keresztül egy kutya képe látszik, akkor igaz az állítás, ha egy rigó képe látszik, akkor hamis

	<p>Problémamegoldás 4 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok, ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzetben megoldás keresése - Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel - Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása - Egy- és kétlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is - Ismert problémák, feladatok megoldása változatos formákban - Részvétel egy- és többszemélyes logikai játékokban
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres; - kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;

	<ul style="list-style-type: none"> - megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; - az értelmezett problémát megoldja; - a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi; - megoldását értelmezi, ellenőrzi; - kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán; - tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, -következtetési szöveges feladatokat; - egy- és többszemélyes logikai játékban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.
Fogalmak	nincs új fogalom
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Útvonal keresése térbeli és síkbeli labirintusokban - Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, eszközökkel, például „kecske-farkas-káposzta”; „öntögetések”; „helycserélések” - Origamik készítése - Visszaemlékezés korábbi történések egymásutánosságára a tanulók saját élményeivel kapcsolatban, játékok során vagy például az „Én elmentem a vásárba” című dal éneklésével - Cselekvéssor visszafelé lejátszása, például: megfordítható napi tevékenységek végzése oda-vissza, útvonalak bejárása, visszatalálás - Láncmesék lejátszása - Mesékben valamely cselekvés, körülmény változtatása esetén a következmények átgondolása: „Mi lenne, ha ...”; Kalandválasztós történetek, például: Varró Dániel: Leprikónok átka - Műveletsor lejátszása sorba állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor lejátszása visszafelé - Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok - Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku (kisebb méretű, állatokkal, növényekkel...), Lakótelepi panoráma, futoshiki (több-kevesebb sudoku), binary sudoku

	<p>Szöveges feladatok megoldása 5 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok, ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Elmondott történet, helyzet értelmezése közösen eljátszással; megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal - Elmondott szöveges feladatok értelmezése közösen eljátszással, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel - Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel Szöveges feladatok megoldása a megjelenítésekről történő leolvasással - Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése tanítói segítséggel - Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása tanítói segítséggel

	<ul style="list-style-type: none"> - Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen egyszerűsített rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, nyíldiagram, halmazábra, sorozat tanítói segítséggel - Megoldás értelmezése az eredeti problémára, és ellenőrzés a szöveg szerinti szituációban - Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása - Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása tanítói segítséggel - Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkhoz, képekhez, képpárokhoz, adott matematikai modellhez, számfeladathoz
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; - szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; - tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat; - megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat; - az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; - a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; - a modellen kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; - választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; - nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.
Fogalmak	szöveges feladat, adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is - Relációs szókinccs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például: „Ki az idősebb?”, „Kinek van kettővel több ceruzája?”, „Hány gombóc fagyit tudunk megenni összesen?” - Adott szituációt leíró minél több mondat gyűjtése csoportban, például „A bal kezemben 2-vel több ceruza van, mint a jobb kezemben”, „A jobb kezemben 2-vel kevesebb ceruza van, mint a bal kezemben”, „Ha a jobb kezembe még 2 ceruzát veszek, akkor ugyanannyi lesz, mint a bal kezemben”, „Ha a bal kezemből leteszek 2 ceruzát, akkor ugyanannyi lesz, mint a jobb kezemben” - Szöveges feladatról készült ábrák, rajzok összehasonlítása, értékelése; praktikus, de az értelmezést segítő ábrák gyűjtése

	Szám és valóság kapcsolata 10 óra
Fejlesztési feladatok	<ul style="list-style-type: none"> - Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi - A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása - Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 20-as számkörben - Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel - Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 20-as számkörben - A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló szavak, jelek értése és használata szóban és írásban - Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján - Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban - Számképek felismerése többféle bontott alakban is 20-ig - Számok többfelé bontása 20-ig
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; - ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; - helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben; - helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; - érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, - tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 20-as számkörben; - használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; - helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; - megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.
Fogalmak	kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Relációs szókincs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például „Ki a magasabb?”, „Melyik ceruza hosszabb?”, „Melyik színes rúd rövidebb a kisujjadnál?”

	<ul style="list-style-type: none"> - Érzékszervi tapasztalatok gyűjtése mennyiségekről, darabszámokról, például „Bal kezedbe fogd a sötétkék rudat, csukott szemmel keress nála hosszabbat, rövidebbet, ugyanolyan hosszút!”, „Csukott szemmel dönts el, melyik fonal hosszabb, melyik vastagabb!”, „Melyik zsákban van több gesztenye?”, „Csukott szemmel, hallás alapján dönts el, hogy melyik zsákba ejtettem több gesztenyét!” - „Pénzcsörgető”: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzerméket ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzermék összege?”, „Milyen értékű pénzeket csörgettünk, ha összesen 15 Ft van a tálban?” - „Helyi értékes pénzcsörgető”: különböző hangot adó tálakba ejtjük az érméket; az egyeseket az egyik tálba, a tízeseket a másikba, tetszőleges sorrendben - Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel - Darabszám megmaradásának vizsgálata, például ugyanannyi korong sűrűn egymás mellett és széthúzva; ugyanannyi korong rendezetlen és rendezett alakzatban - Mennyiségekkel, darabszámokkal kapcsolatos megfigyelések párosítással, összeméréssel a környezetünkben, például „Miből van több? Székből vagy gyerekből? Széklábból vagy asztallábból?”, „Jut-e mindenkinek lufi, pohár, szívószál, csákó?”, „Melyik sál hosszabb?” - Párkereső (2-es, 3-as, 4-es pár) valahányasával előre becsomagolt apró tárgyakkal, az „ugyanannyik” elnevezése - „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék - Játék „pöttyöskártyával”, például memóriajáték többféle szabállyal (párt alkot az azonos számosságú, kettő különbségű, együtt 10-et adó) - Játék dominókkal, például csapni kell arra, amelyiken összesen 7 pötty van - Gyorsolvasások tárgyképekkel, „pöttyöskártyákról” - Lufik számának bontása két csapat között a lufik ütögetésével: két csapat a saját térfeléről lufikat ütöget a másik csapat térfelére; tapsra leállnak, megszámlálják, melyik térfélen hány lufi van - „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból: a felső nyílásán bedobott apró tárgyakkal (például babszemekkel) megjelenített számot a belsejében lévő elválasztók segítségével felbontja kisebb számokra - „Korongforgatás”: belső kép kialakítása a számok kétfelé bontásáról, például 6 kék korong és 0 piros, jobb szélső korong megfordítása, 5 kék korong és 1 piros, és így tovább - Szőnyegezések színes rudakkal
--	---

	Számlálás, becslés 6 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Meg- és leszámolások egyesével - Számlálás során az utolsó számnév hozzákapcsolása az összességhez - Meg- és leszámolások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével oda-vissza 20-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül - Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 20-as számkörben - Becslés szerepének, korlátainak megismerése - Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becslendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele - Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel - Becslések értékelése
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megszámlál és leszámol; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 20-as számkörben; oda-vissza számlál egyesével; - ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, becslését finomítja újrabecsléssel
Fogalmak	számlálás, becslés
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Hétköznapi helyzetekben történő becslések, mérés számlálással, például „Hány lépés a tanteremtől az ebédlő?”, „Hány evőkanál egy tányér leves?”, „Hány harapással lehet megenni egy almát?” - Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobbantás - „Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Anna, lépj hozzám 5 egyforma lépéssel!”, „Zsolt, lépj hozzám 24 egyforma lépéssel!” - 12-es, 13-as... 16-os... 20-as gyűjtések; - Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva, 10-es, 20-as számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel - Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatással

	Számok rendezése 6 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb - Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel

	<ul style="list-style-type: none"> - Sorszámok ismerete, alkalmazása - Számvonal, számegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 20-as számkörben - Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével - Leolvasások a számegyenesről - Számok, műveletes alakban megadott számok (például: $2+3$; $10-3$) helyének megkeresése a számegyenesen 20-as számkörben - Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése - Számok helyének azonosítása számtáblázatokban - Számok egyes, tízes szomszédjainak ismerete, megnevezése 20-as számkörben
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; - megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; - megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 20-as számkörben; - megnevezi a 20-as számkör számainak egyes, tízes szomszédjait.
Fogalmak	sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Ugróiskolába tetszőleges számok írása, a számokon növekvő, majd csökkenő sorban végigugrálás - Számok szemléltetéséhez, összehasonlításához, sorba rendezéséhez „élő számegyenes” létrehozása: a tanulók egy, a hátukra ragasztott számot képviselnek, és az értéküknek megfelelően foglalják el a helyüket növekvő vagy csökkenő sorrendben - Számvonal alkotása, például különféle színű gyufaskatulyákból, gyöngyökből - Korongból számegyenes készítése (pirosak és kékek 5-ös vagy 10-es váltakozásban) - Lépkedések különféle, változatosan alkotott számvonalakon - Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor - Sorszámok húzása várakozáshoz, például ki hányadik sorát olvassa egy versnek - Kukás játék: mindenki rajzol 5 négyzetet és egy kukát; számokat húznak például 1–20-ig számkártyákból; a húzott számot mindenki beírja valamelyik négyzetbe úgy, hogy a négyzetekben levő számok végül növekvő sorrendben legyenek; ha valaki nem tudja beírni a húzott számot, akkor az a szám megy a kukába; az győz, aki leghamarabb kitölti minden négyzetét - Gyufaskatulyákon számok 0–10-ig, mindben annyi csavar, amelyik szám rá van írva; a számokat lefordítjuk, a skatulyák tömege,

	<p>rázogatása segítségével rendezzük növekvő, csökkenő sorrendbe a számokat</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Vigyázz6!” játék - Számbarkochba „valaminél nagyobb”, „valaminél kisebb” kérdések segítségével
--	--

	<p>Számok tulajdonságai 10 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: $7+8$, $11-6$, - Pároság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással - Hármásával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések során - Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel - Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya - Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban - Számjelek olvasása, írása
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; - számot jellemez más számokhoz való viszonyával; - ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen írja a római számjegyeket
Fogalmak	számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból - Gyorsolvasási gyakorlatok meglévő kártyákról vagy a gyerekek saját készítésű számképeiről, pöttyökártyáiról - „Korongforgatás” - Szőnyegezések színes rudakkal - Shut the box típusú játék két kockával - „Ország, város” játék: sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítás - Számjelek megjelenítése nagymozgásokkal, például számjel alakúra formázott kötélén végiglépkedés, locsolókanállal az iskolaudvaron, ujjal írás zsemlemorzzába

	Számok helyi értékes alakja 4 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Csoportosítások, beváltások valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal - Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel - Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban - Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 20-as számkörben
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére való bontását; - helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig.
Fogalmak	csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, tízes, egyes
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában, az elkészült csomagolások alapján leltárkészítés - Csomagolások leltárak alapján - Csomagolások átlátszatlan és átlátszó csomagolással - Csoportosítások rajzolt képeken - Játék logikai készlettel: csoportosítás, beváltás, gyűjtött vagyon összehasonlítása (6 háromszög ér 1 négyzetet, 2 négyzet 1 kört) - Tevékenységek Dienes-készlettel

	Mérőeszköz használata, mérési módszerek 10 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása - Változatos mennyiségek közvetlen összemérése - Változatos mennyiségek összemérése közvetítő segítségével - Mérési módszerek megismerése - Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyéryn - Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak - Tapasztalatszerzés a mennyiségről mint az egység többszöröséről - Mérőszám fogalmának megértése - Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség - Különböző mennyiségek mérése ugyanazzal az egységgel; annak megfigyelése, tudatosítása, hogy a nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, a kevesebb mennyiséget kevesebb egység teszi ki

	<ul style="list-style-type: none"> - Azonos mennyiségek mérése különböző egységekkel; annak megtapasztalása, megfigyelése, hogy kisebb egységből több teszi ki ugyanazt a mennyiséget, nagyobb egységből kevesebb teszi ki ugyanazt a mennyiséget - Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról - Szabványos mérőeszközök használata - Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; - helyesen alkalmazza a mérési módszereket, - helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: dm, m; dl, l; kg; - ismeri az időmérés szabványegységeit: a napot, a hetet, a hónapot, az évet; - összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát.
Fogalmak	összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, m, l, kg, nap, hét, hónap, év
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Különböző hangok összehasonlítása, például „Melyik hang hosszabb-rövidebb, magasabb-mélyebb, hangosabb-halkabb?” - Különböző tömegű tárgyak, gyümölcsök, gesztenyék tömegének összehasonlítása érzésre két kézzel, majd ellenőrzése vállfamérleggel - Vállfamérleg és színes rudak segítségével különböző tömegek összemérése, a kettő közti különbség meghatározása - Hosszúság mérése arasszal, lépéssel, tyúklépéssel - Hosszúság mérése egyforma pálcikákkal, egyforma színes rudakkal - Mérőszalag készítése tenyér és ujj léptékekkel; színes rudak által meghatározott léptékekkel - Skálázott mérőedény készítése pohárnyi víz és többszörösének kiméréséhez - Mennyiségek becslése, majd a becslés ellenőrzése méréssel különböző objektív egységek esetén, például szakasz rajzolása, amelyik olyan hosszú, mint 2 világoskék rúd - 1 perc becslése: mindenki becsukja a szemét, lehajtja a fejét, akkor nyitja ki a szemét, amikor úgy gondolja, hogy letelt az 1 perc

	Alapműveletek értelmezése	10 óra
--	----------------------------------	---------------

<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Összeadás és kivonás értelmezései darabszám és mérőszám tartalommal valóságos helyzetekben, tevékenységekkel, képpárokkal, képekkel, történetekkel - Összeadás, kivonás értelmezése, mint hozzáadás és elvétel - Összeadás, kivonás értelmezése, mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása - Összeadás, kivonás értelmezése, mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több - Kivonás értelmezése, mint különbség kifejezése - Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal - Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése - Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése - Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást, a kivonást; - hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; - értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; - helyesen használja a műveletek jeleit; - szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; - szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen használja a műveletek jeleit
<p>Fogalmak</p>	<p>összeadás, kivonás, művelet, egyenlővé tevés</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az összeadás, kivonás többféle értelmezésének lejátszása konkrét dolgokkal, például gyümölcsökkel, virágokkal, gesztenyékkel - Összeadás, kivonás kirakása univerzális modellekkel (például ujjakkal), korongokkal, színes rudakkal - Egyesítéses összeadás értelmezéséhez tárgyak mérése színes rudakkal, kupakkal vállfamérlegen - Hozzátevéses összeadás lejátszása játéktáblán való lépegetéssel - „Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése - Összeadás, kivonás abakuszon

	Alapműveletek tulajdonságai 8 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok felcserélhetősége, csoportosíthatósága; - A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél - Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 20-ig - Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése - Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; - megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; - alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.
Fogalmak	Nincs új fogalom
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Szőnyegezések színes rudakkal - „Babos” játék összeadások és kivonások közti kapcsolatok megértéséhez, például a tanuló bal kezében 5 babszem van, jobb kezében 6; bal és jobb kéz egymás mellé téve „5+6 az ugyanannyi, mint 11”, a két kéz keresztbe téve „6+5 az 11”, a bal kéz hátra téve „11-5 az 6”, bal kéz visszahozása után a jobb kéz hátra téve „11-6 az 5” - Lépegetések számegyenesen - Színes rudak egymás mellé fektetésével a tényezők felcserélhetőségének tapasztalása, például 7 lila rúd = 6 fekete rúd: egymás után vonalba („hosszúságuk” érzékeltetése) és egymás mellé szőnyegezve („területük” érzékeltetése) - Műveletsor lejátszása egymás mellé állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor visszafelé való lejátszása
	Szöbéli számolási eljárások 10 óra
	A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 20-as számkörben - Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 20-as számkörben - Bontások és pótlások alkalmazása - Számhoz számszomszédainak hozzáadása ($6+7=6+6+1=7+7-1$) és a nekik megfelelő kivonások elvégzése ($13-6, 13-7$)

	<ul style="list-style-type: none"> - Tízestlépéses összeadás, kivonás bontások és 10-re pótlások alkalmazásával - 10 és 20 közötti számok és egyjegyűek összeadása, kivonása a 10-nél kisebb számokra vonatkozó összeaddással, kivonással való analógia alapján - 9 (8, 7) hozzáadása, elvétele 10-1 (10-2, 10-3) alakban - Különböző számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása, például: $7+8=8+7=7+7+1=8+8-1=7+3+5=8+2+5=7+10-2$
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat; - fejben pontosan számol a 20-as számkörben - elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt.
Fogalmak	Nincs új fogalom
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, például sötétkék színes rúddal 9 hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése - Egyenlő tagok összeadása ujjak segítségével - „Hány ujjadat fogom? Hány ujjadat nem fogom?” játékos feladat párban - Számképek felidézése, számok különböző tagolásainak megválasztása számolási eljárások során - Tojástartóval a 10-re pótlás és tízesátlépés lejátszása - Azonos művelet kapcsán a tanulók egyénileg alkalmazott számolási eljárásainak megfogalmazása, megosztása

	<p>Fejben számolás 9 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok megoldása során - Fejben számolás 20-as számkörben
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben.
Fogalmak	kerek tízes
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Boltos játék” - „25 vagy semmi” játék párban - „Számfuttatás” játék - Láncszámolások - „Hajtogató” - Egy képről többféle művelet olvasása

	Alkotás térben és síkon 4 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint - Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján - Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, rajzolás (szabad kézzel, alaklemezsel) - Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, rajzolással adott feltételek szerint - Sorminták, terülminták kirakása és folytatása síkban, térben - Szimmetrikus alakzatok létrehozása síkban (például: kirakással, hajtogatással, festéssel) - Adott feltételeknek megfelelő többféle alakzat, minta előállítása
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; - minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; - sormintát, síkmintát felismer, folytat; - alkotásában követi az adott feltételeket; - síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; - alaklemez használ alkotáskor; - felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.
Fogalmak	alaprajz
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból, hengerekből (például vécépapír guriga) városépítés, várépítés - „Szobasarak” cipősdobozból, behelyezett játék megvilágítása 3 irányból, árnyékok megfigyelése - „Szobasarak” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból - Kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből - Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére - „Telefonos játék”
	Alakzatok geometriai tulajdonságai 6 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon - Testek és síkidom modellek megkülönböztetése - Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös” - Sokféle alakú testek közül a gömb és a szögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján

	<ul style="list-style-type: none"> - Téglatest lapjainak megszámlálása - Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon - Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „szögek beugrása”, „tükrösség” - Sokféle alakú síklapok közül a körlap és a sokszögek kiemelése - Sokszögek előállítása során az oldal és csúcs szavak megismerése, használata - Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése - Téglalap oldalainak és csúcsainak megszámlálása
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; - személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; - két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; - megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; - megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; - megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; - megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat; - megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat tapasztalati ismeretei alapján; - megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; - megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; - tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát - megfigyeli a kocka mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait; - megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; - megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különbséget tesz testek és síkidomok között; - kiválasztja megadott síkidomok közül a sokszögeket.
Fogalmak	test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet
Javasolt tevékenységek	- Olyan tárgycsoportban végzett válogatás, ami lehetőséget ad több szempont szerinti válogatásra (például: anyaguk szerint, színük szerint,

	<p>alakjuk szerint); a figyelem ráirányítása a tárgyak alakja szerinti válogatásokra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Különböző hétköznapi tárgyak körülrajzolása, például plüssmackó, gumilabda, olló, dobókocka, kulcs; a körülrajzolások tapasztalatainak megbeszélése - Kakukktojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható tárgyakkal, testekkel; letakart tárgyakkal, testekkel „vakon” tapogatva; hétköznapi tárgyokról készült fotókkal - Kakukktojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható síkidomokkal - Síkidomok, testek alkotása például szívószálakból és madzagból, hurkapálcából és gyurmából
--	---

	Transzformációk 2 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban - Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével - Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállításuk különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével - Sor- és síkminták készítése eltolással és tükrözéssel
Tanulási tevékenységek	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; - felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; - követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; - térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot.
Fogalmak	tükörkép, tükörtengely
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Tükörjáték” során a pár egyik tagja az eredeti, a másik pedig a tükörkép - Építések, mozgások úgy, hogy a két kéz egyszerre ugyanazt csinálja egymás tükörképéül - Szimmetria tengelye szerint két különböző színnel színezett szív vizsgálata tükörrel; megadott ábrák vizsgálata, „Előállítható-e az adott szív és tükör segítségével az ábra? Ha igen, akkor hogyan?” - Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása, a készült minta kiegészítése - Összehajtott papírból alakzat kivágása - Összehajtott papírra rajzolt alakzat határvonalainak átbökése gombostűvel - Néhány kirakott logikai lap (színes rúd) tükörképének megépítése függőleges tengelyre nézve, vízszintes tengelyre nézve (ahogy a tóban látszik)

	Tájékozódás térben és síkon 5 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban - Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével - Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállításuk különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével - Sor- és síkminták készítése eltolással és tükrözéssel
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; - tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat; - térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.
Fogalmak	jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Hideg-meleg” játék kincskeresésre - Irányokat jelölő szavak értelmezése térben és síkon, például tolltartó helyezése a szék mellé balra, jobbra, fölé, alá úgy, hogy a székhez nem nyúlunk; majd ceruza helyezése a füzet mellé balra, jobbra, fölé (!), alá (!) úgy, hogy a füzethez nem nyúlunk - Tájékozódás a babaházban: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás labirintusban és négyzethálós mintákon: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás vonalrendszerbe rajzolt házban és a ház „utcájában”: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le - „Telefonos” játék logikai lapokkal, mozaiklapokkal, színes rudakkal - „Különbségkereső” játék párban: két tanuló hátára ragasztott egy-egy kép közötti különbségek megtalálása - Ismert útvonal leírása szóban, például: „Hogyan jutsz az iskolából a játszótérre?” - Bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra - Szituációs játékban színházjegyek, mozijegyek alapján ülőhelyek megtalálása - „Vándorvezér” játék sakktáblán, például „f4-ről 2 mezőt felfelé lépve hova jutunk?” - „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra... - Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak

	<p style="text-align: center;">Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése 9 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Adott viszonyban lévő, adott összefüggésnek megfelelő párok keresése - Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése - Számpárok, számhármassok közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése - A problémákban szereplő adatok viszonyának felismerése, például: időrend, nagyságviszonyok, változások, egyenlőségek - Megfigyelt kapcsolatok megfordítása, például Anna alacsonyabb, mint Berci, Berci magasabb, mint Anna - Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal - Sorozatok képzése tárgyakkal, mozgással, hanggal, valamilyen logikai készlet elemeivel, számokkal - Összefüggések keresése egyszerű sorozatok elemei között - Sorozat alkotása közösen értelmezett szabály szerint - Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott egyszerű periodikus sorozatok folytatása - A mindennapi életünkből jól ismert periódusok megfigyelése: évszakok, hónapok, hetek napjai, napszakok - Elkezdett sorozatok, táblázatok egyszerű szabályának felismerése - Megkezdett egyszerű szabályú sorozat folytatása mindkét irányban - Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok) - Gépjátékok szabályának felismerése - Gépjátékokban több eset kipróbálása után elem párok, elemhármassok hiányzó elemének megtalálása - Megfigyelt szabály alapján további elem párok, elemhármassok alkotása - Sorozatban, gépjátékokban, táblázatban felismert összefüggés megfogalmazása saját szavakkal - Felismert kapcsolatok, összefüggések, szabályszerűségek szóbeli kifejezése - Sorozatok, szabályjátékok alkotása
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; - megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; - érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; - megfogalmazza a felismert összefüggéseket; - összefüggéseket keres sorozatok elemei között; - megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként;

	<ul style="list-style-type: none"> - tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat; - elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is; - ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; - tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; - felismer kapcsolatot elempárok tagjai között; - szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat; - a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.
Fogalmak	szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Kakuktktojás-kereső játékok - „Mi változott?” játék - Ismétlődő mozgásos cselekvések, például tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás, tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás... - Alakzatokkal kirakott periodikus sorozat lejátszása, például 2 háromszög, 1 kör ismétlődik; a háromszögre tapsolunk, a körre dobbantunk - Ismétlődő ritmusjelek letapsolása - Sorozatok kirakása szöges táblán kifeszített alakzatokkal - „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt - Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például: szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős - Több gyerek közötti kapcsolati háló megjelenítése rámutatással; a mutató lejegyzése nyilakkal; például mindenki mutasson az idősebbre - „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel

	Adatok megfigyelése 3 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése - Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése - Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal - Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen

	- Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása
Tanulási tevékenységek	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> - adatokat gyűjt a környezetében; - adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; - jellemzi az összességeket.
Fogalmak	adat, diagram
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Tornasor” játék: a tanulók oszlopokba rendeződnek valamilyen szempont szerint, például ki melyik hónapban, évszakban született; mekkora a lábmérete, kisujj mérete; hány betűből áll a neve - Versenyek eredményének feljegyzése, például „Ki tud több gyufaszálat egyesével felvenni a földről egy perc alatt?”; a versenyzők eredményének rögzítése négyzethálós papíron - Saját testméretek mérése, a kapott adatok elemzése, például fejkörfogat lemérése fejdísz készítéséhez papírcsíkkal, majd a papírcsíkok felragasztása függőlegesen egymás mellé; helyből távolugrás lemérése spárgával, spárgák felragasztása - Sajtos dobozokból oszlopdiaagram építése, például „Kedvenc reggeli italod”

	Valószínűségi gondolkodás 3 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása - Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése - Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről - „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során
Tanulási eredmények	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> - részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; - tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; - megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát.
Fogalmak	véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Kukás” játékok - „Macska-egér harc” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a bábuk, az egér indul, 1-2-3-4-es dobásokra haladhat a dobott értéknek megfelelően, a macska pedig 5-6-os dobásra; utoléri-e a macska az egeret, mielőtt az egér a 20-as mezőn lévő egérlukba ér?

	<ul style="list-style-type: none">- „Teknős és nyúl” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a „versenyzők”; teknős 1-2-3-4-es dobásra mozdul, nyúl 5-6-ra; az nyer, aki hamarabb ér célba- Valószínűségi kísérletek, például: 3 piros, 3 kék golyó közül 3 golyó húzása. „Tippelj!”, „Végezz 20-20 kísérletet!”- Kockákra számokat írunk a szabályostól eltérő módon, például 1; 2; 2; 3; 3; 4; játék ezekkel a kockákkal (Sárkányok erdeje játék)
--	--

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén:

- több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja;
- néhány elemet sorba rendez próbálgatással;
- számokat ír, olvas a 20-as számkörben, ismeri a helyi érték fogalmát,
- tud római számokat írni, olvasni a 20-as számkörben
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes számszomszédokat;
- képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- a matematikai jeleket $+$, $-$, $=$, $<$, $>$, helyesen használja; képes összeadni, kivonni, a 20-as számkörben
- képes szöveges feladat értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- figyelme tudatosan irányítható;
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- ismeri az egyenes és görbe vonalakat;
- észreveszi a test és a síkidom közötti különbségeket,
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;
- ismeri a szabvány mértékegységeket: m, l, kg, perc, óra, nap, hét,
- a mérés során helyesen alkalmazza a mérőeszközöket;
- észreveszi a változásokat, törekszik ezen változások szóbeli megfogalmazására,

Matematika 2. osztály

A további teendőket, még a második osztály végére előirányzott tanulási eredmények elérésének útját és megvalósítását is, a cselekedtetés módszere vezérli. A kisgyerek a konkrét tárgyi tevékenységek során szerzett tapasztalatai alapján alakít ki belső reprezentációkat. A tevékenységekben szereplő tárgyi valóság képezi az absztrakt fogalmak tartalmát, és az ott átélt kapcsolatok alapozzák meg a fogalmak rendszerét. A saját testi mozgások, a hétköznapi életben előforduló tárgyak, dolgok és a már régóta rendelkezésre álló matematikai eszközök (például: logikai készlet, színes rudak) felhasználása megfelelő támaszt nyújtanak a cselekvő tapasztalatra épülő tanítás-tanulás megvalósításában.

Ebben az időszakban történik meg minden témakör alapozása. Fontos, hogy ezek az alapok nagyon szilárdak legyenek, ezért a fő hangsúly a megértésen, fejlesztésen van, nem pedig a számonkérésen. Nem baj, ha még lassúbb a számolás, ha a tanuló még nem ismeri fel az összefüggéseket, segítő jelenlétével a tanító biztosítani tudja az előrehaladást. A fejben számolás egyes lépéseinek megértéséhez alkalmazott eszközök használatát engedhetjük addig, ameddig az eljárások értő, automatikus használata ki nem alakul.

A 2. évfolyamon a matematika tantárgy alapóraszámára 180 óra. A témaköröknél megadott óraszámokba szükség esetén bele kell építeni az ismeretszerzés mellé a differenciált fejlesztést (felzárkóztatást, tehetséggondozást), a játékos gyakorlást és az értékeléseket is.

Témakör neve	2. osztály óraszám
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	6
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások	4
Problémamegoldás	8
Szöveges feladatok megoldása	8
Szám és valóság kapcsolata	9
Számlálás, becslés	8
Számok rendezése	9
Számok tulajdonságai	11
Számok helyi értékes alakja	8

Sztárai Mihály Református Általános Iskola és Óvoda
 Matematika helyi tanterv 1 - 2. osztály 2020.

Mérőeszközök használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	14
Alapműveletek tulajdonságai	14
Szóbeli számolási eljárások	15
Fejben számolás	19
Alkotás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	5
Tájékozódás térben és síkon	4
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	10
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
Összes óraszám	180

	<p style="text-align: center;">Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata 6 óra</p> <p style="text-align: center;">A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tárgyak, dolgok felismerése különféle érzékszervekkel, más érzékszervek kizárásával, például csak hallással, csak tapintással - Tárgyak, dolgok tulajdonságainak felismerése különféle érzékszervekkel, mások kizárásával - Két vagy több dolog különbségének és azonosságának felismerése egy vagy több szempont alapján - Közös tulajdonságok megfigyelése személyeken, tárgyakon, képeken, alakzatokon, jeleken - A tulajdonságok változásának felismerése - Rész-egész viszonyának vizsgálata tevékenységekkel - Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint - Elkezdett válogatás során létrejövő halmazelemek közös tulajdonságának felismerése, megnevezése; címkézés, a válogatás folytatása - Megadott elemek egy tulajdonság szerinti kétféle válogatása; a logikai „nem” használata a tulajdonság tagadására - Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például nem piros - Konkrét tárgyak, készletek elemeinek halmazokba rendezése mozgásos tevékenységgel - Elemek elhelyezése halmazábrában - Tulajdonságok alapján igaz állítások megfogalmazása
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyat, dolgot, helyzeteket, jeleket; - játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez; - tudatosan emlékeztébe vési az észlelt tárgyat, személyeket, dolgot, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét; - válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között; - felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát; - folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;

	<ul style="list-style-type: none"> - személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; - azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket; - megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával; - barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; - halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint; - adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja; - talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez; - megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat; - két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; - két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; - megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; - megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.
Fogalmak	tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Mi változott?” játék tanulókon, tárgyakon, „Nézd csak! Mi változott?” kártyakészleten történő változtatások megfigyelése - „Varázsszákból” kívánt tulajdonságú plüssállat, forma, logikai lap, tapintható számjegy, betű kiválasztása - Activity-típusú játék különféle témakörökben mutogatással, rajzolással, körülírással - „Repül a..., repül a ...” játék közös tulajdonság megfigyeléséhez - Játék tanító által készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal - Játék tanító által készített logikai kártyacsomaggal - „Kapuőr” útválasztó játék például: mozgással, logikai készletek elemeivel, számokkal, formákkal - Logikai lapokból „kígyó” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal

	<ul style="list-style-type: none"> - Táblás stratégiai játék, logikai lapokkal - Tanulók, tárgyak válogatása hulahoppkarikán belülrre és kívülrre - Átlátszó dobozokba logikai készlet elemeinek válogatása; részhalmazra vezető válogatás esetén a dobozok egymásba helyezése tanulói ötlet alapján
	<p>Rendszerezés, rendszerképzés 4 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Saját eszközök, felszerelések számbavétele és rendben tartása - Barkochbázás konkrét dolgok kirakásával - Barkochbázás során felesleges kérdések kerülése, felismerése - Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával - Különféle logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenység elvégzése után - Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszám problémánál
Tanulási eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; - két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; - felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből; - megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; - keresi az okát annak, ha a halmazára valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; - adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; - sorbarendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; - két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; - megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; - megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait; - megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.
Fogalmak	Nincs új fogalom

<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - „Elvitte a szarka” játék: hiányzó elem megtalálása rendszerezés segítségével - Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is - „Királyos” játék logikai lapokkal párban: egy kiválasztott elem jelképezi a királyt; az egyik játékos olyan lapot választ, ami a királytól két tulajdonságban tér el, a másik játékosnak olyan lapot kell választania, ami a királytól és a társa által választott laptól is két-két tulajdonságban tér el; a következő körben szerepcseré; veszít, aki nem tud rakni - Két szempont szerint elemek táblázatba rendezése, hiányzó elem megtalálása - Öltöztethető papírbaba különböző öltözékeinek kirakása - Többgombócos fagylaltok összeállítása színes korongokkal - Különböző „vonatok” kirakása megadott színes rudakból - Adott feltételeknek megfelelő építmények, szönyegezések színes rúddal - Piros-fehér-zöld csíkokból 3 sávós zászlók összeállítása - Táncospárok, kézfogások szituációs játékokkal
--------------------------------------	---

	<p>Állítások 4 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Konkrét tevékenységekhez kapcsolt köznyelvi és matematikai tartalmú kijelentések, állítások megfogalmazása adott helyzetről, személyekről, tárgyakról, dolgokról, képről, történeusről, összességekről szabadon és irányított megfigyelések alapján - Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának eldöntése - Egyszerű, lezárt hiányos állítások igazságának megíté - Egyszerű hiányos állítások kiegészítése igazzá vagy tévessé konkrét elemek, elempárok nevének, jelének behelyettesítésével, például személyek, tárgyak, színes rudak, formák
<p>Tanulási eredmények</p>	<ul style="list-style-type: none"> - megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; - megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat; - megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen

	<p>használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; - hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból; - egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis; - ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat; - példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.
Fogalmak	igaz-hamis
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Telefonos” játék párban vagy csoportban: az egyik játékos elkészít egy alkotást (tárgyakból, színes rudakból, alakzatokból, számokból) úgy, hogy más ne láthassa; ezután az alkotásról mond mondatokat, ami alapján a többieknek is ugyanazt kell létrehozniuk; lehet kérdezni, ha nem elegendő a megadott információ; ha mindenki kész, ellenőrzik az alkotásokat - „Rontó” játék: logikai lapokból, számokból, formákból alkotott kiinduló halmaz elemeire igaz állítás megfogalmazása, ennek elrontása egy új elemmel, majd új igaz állítás megfogalmazása az új halmazra, és így tovább - „Jancsi bohóc azt mondja, hogy...” játék: állítások értékelése tárcsával, például zöld (mosolygós fej), ha igaz, piros (szomorú fej), ha hamis - „Mi kerülhet a dobozba?” játék: egy hiányos állítás változója egy doboz, amibe tárgyakat helyezve egészítjük ki a mondatot, majd döntünk az állítás igazságáról - „Foltozós” feladat: lyukas papírcsíkon hiányos állítás, például „A hmm-hmm-nek négy lába van”; ha úgy helyezzük a papírcsíkot, hogy a lyukon keresztül egy kutya képe látszik, akkor igaz az állítás, ha egy rigó képe látszik, akkor hamis

	<p>Problémamegoldás 8 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzetben megoldás keresése - Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel - Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása

	<ul style="list-style-type: none"> - Egy- és kétlépéses cselekvéssor, művelet sor elvégzése visszafelé is - Ismert problémák, feladatok megoldása változatos formákban - Részvétel egy- és többszemélyes logikai játékokban
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ahelyzetben megoldást keres; - kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet; - megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; - az értelmezett problémát megoldja; - a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi; - megoldását értelmezi, ellenőrzi; - kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán; - tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat; - egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.
Fogalmak	Nincs új fogalom.
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Boltos” játék frontálisan irányítva vagy párban vagy csoportban: a tanító egy bolt kirakatát rendez be (valós tárgyakkal vagy képekkel), és megadja a termékek árát; a tanulók a kirakatot nézve vizsgálják a termékeket és azok árát, boltost és vevőt választanak, vásárolnak játékpénzsekkel, adott feltételnek megfelelő különféle kifizetéseket gyűjtenek - Útvonal keresése térbeli és síkbeli labirintusokban - Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, eszközökkel, például „kecske-farkas-káposzta”; „öntögetések”; „helycserélések” - Origamik készítése - Visszaemlékezés korábbi történések egymásutánosságára a tanulók saját élményeivel kapcsolatban, játékok során vagy például az „Én elmentem a vásárra” című dal éneklésével - Cselekvéssor visszafelé lejátszása, például: megfordítható napi tevékenységek végzése oda-vissza, útvonalak bejárása, visszatalálás - Láncmesék lejátszása - Mesékben valamely cselekvés, körülmény változtatása esetén a következmények átgondolása: „Mi lenne, ha ...”; Kalandválasztós történetek, például: Varró Dániel: Leprikónok átka

	<ul style="list-style-type: none"> - Művelet sor lejátszása sorba állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a művelet sor lejátszása visszafelé - Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok - Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku (kisebb méretű, állatokkal, növényekkel...), Lakótelepi panoráma, futoshiki (több-kevesebb sudoku), binarysudoku
--	---

	<p>Szöveges feladatok megoldása 8 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Elmondott történet, helyzet értelmezése közösen eljátszással; megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal - Elmondott szöveges feladatok értelmezése közösen eljátszással, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel - Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel - Szöveges feladatok megoldása a megjelenítésekről történő leolvasással - Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése tanítói segítséggel - Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása tanítói segítséggel - Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen egyszerűsített rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, nyíldiagram, halmazábra, sorozat tanítói segítséggel - Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül - Megoldás értelmezése az eredeti problémára, és ellenőrzés a szöveg szerinti szituációban - Nyelvi és matematikailag helyes válasz megfogalmazása - Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása tanítói segítséggel - Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkhoz, képekhez, képpárokhoz, adott matematikai modellhez, számfeladathoz
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; - szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; - tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat; - megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;

	<ul style="list-style-type: none"> - megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat; - az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; - a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; - a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; - választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; - önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget; - nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.
Fogalmak	szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is - Relációs szókinccs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például: „Ki az idősebb?”, „Kinek van kettővel több ceruzája?”, „Hány gombóc fagyit tudunk megenni összesen?” - Adott szituációt leíró minél több mondat gyűjtése csoportban, például - Szöveges feladatról készült ábrák, rajzok összehasonlítása, értékelése; praktikus, de az értelmezést segítő ábrák gyűjtése - „Feladatküldés”: csoportonként adott modellhez szöveges feladat alkotása, a feladat továbbadása másik csoportnak, akik visszaküldik a megoldást; a feladatírók ellenőrzik

	Szám és valóság kapcsolata 9 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi - A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása - Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 100-as számkörben - Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel - Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 100-as számkörben - A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló szavak, jelek értése és használata szóban és írásban

	<ul style="list-style-type: none"> - Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján - Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban - Tapasztalatszerzés a 100-as számkör számainak mérőszámként való megjelenéséről (például: 28, 28 dl, 28 l, 28 kg; 64 tízes számszomszédjai, 64 cm, 60 cm-nél nagyobb és 70 cm-nél kisebb mennyiség; tízes csoportosítás érzékeltetése kirakással: 64 cm az 6 narancssárga rúd és 4 fehér kis kocka hosszúságú)
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; - ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; - helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 10 000-es számkörben; - helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; - érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, úrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 100-as számkörben; - használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; - helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; - megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban.
Fogalmak	kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Relációs szókincs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például „Ki a magasabb?”, „Melyik ceruza hosszabb?”, „Melyik színes rúd rövidebb a kisujjadnál?” - Érzékszervi tapasztalatok gyűjtése mennyiségekről, darabszámokról, például „Bal kezedbe fogd a sötétkék rudat, csukott szemmel keress nála hosszabbat, rövidebbet, ugyanolyan hosszút!” „Csukott szemmel dönts el, melyik fonal hosszabb, melyik vastagabb!”, „Melyik zsákban van több gesztenye?”, „Csukott

	<p>szemmel, hallás alapján dönts el, hogy melyik zsákba ejtettem több gesztenyét!”</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Pénzcsörgető”: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzérméket ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzérmék összege?”, „Milyen értékű pénzeket csörgettünk, ha összesen 15 Ft van a tálban?” - „Helyi értékes pénzcsörgető”: különböző hangot adó tálakba ejtjük az érméket; az egyeseket az egyik tálba, a tízeseket a másikba, tetszőleges sorrendben - Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel - Darabszám megmaradásának vizsgálata, például ugyanannyi korong sűrűn egymás mellett és széthúzva; ugyanannyi korong rendezetlen és rendezett alakzatban - Mennyiségekkel, darabszámokkal kapcsolatos megfigyelések párosítással, összeméréssel a környezetünkben, például „Miből van több? Székből vagy gyerekből? Széklábból vagy asztallábból?”, „Jut-e mindenkinek lufi, pohár, szívószál, csákó?”, „Melyik sál hosszabb?” - Párkereső (2-es, 3-as, 4-es pár) valahányasával előre becsomagolt apró tárgyakkal, az „ugyanannyik” elnevezése - „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék - Játék „pöttyöskártyával”, például memóriajáték többféle szabállyal (párt alkot az azonos számosságú, kettő különbségű, együtt 10-et adó) - Játék dominókkal, például csapni kell arra, amelyiken összesen 7 pötty van - Gyorsolvasások tárgyképekkel, „pöttyöskártyákról” - Lufik számának bontása két csapat között a lufik ütögetésével: két csapat a saját térfeléről lufikat ütöget a másik csapat térfelére; tapsra leállnak, megszámlálják, melyik térfélen hány lufi van - „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból: a felső nyílásán bedobott apró tárgyakkal (például babszemekkel) megjelenített számot a belsejében lévő elválasztók segítségével felbontja kisebb számokra - „Korongforgatás”: belső kép kialakítása a számok kétfelé bontásáról, például 6 kék korong és 0 piros, jobb szélső korong megfordítása, 5 kék korong és 1 piros, és így tovább - Szőnyegezések színes rudakkal
--	---

	<p>Számlálás, becslés 10 óra</p>
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Meg- és leszámítások egyesével - Számlálás során az utolsó számnév hozzákapcsolása az összességhez

	<ul style="list-style-type: none"> - Meg- és leszámolások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével, négyesével, hármassal oda-vissza 100-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül - Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 100-as számkörben - Becslés szerepének, korlátainak megismerése - Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becslendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele - Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel - Becslések értékelése
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatói szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megszámlál és leszámol; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 100-as számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százassal, ezresekkel; - ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újbecsléssel.
Fogalmak	Számlálás, becslés
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Hétköznapi helyzetekben történő becslések, mérés számlálással, például „Hány lépés a tanteremtől az ebédlő?”, „Hány evőkanál egy tányér leves?”, „Hány harapással lehet megenni egy almát?” - „Számfuttatás” játék oda-vissza, tetszőleges számról indítva, tetszőleges „lépéssel”, például 60-tól 6-osával visszafelé - Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobantás - „Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Anna, lépj hozzám 5 egyforma lépéssel!”, „Zolt, lépj hozzám 24 egyforma lépéssel!” - 12-es, 13-as... 16-os... 20-as gyűjtések; 30-nál nagyobb, de 100-nál kisebb darabszámú dolgok gyűjtése; 100-as gyűjtés apró tárgyakkal leszámolással és előrecsomagolt dolgok megszámlálásával - Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva, 10-es, 20-as, 100-as számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel - Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatással

	Számok rendezése 9 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb - Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel - Sorszámok ismerete, alkalmazása - Számvonal, számegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 100-as számkörben - Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével - Leolvasások a számegyenesről - Számok, műveletes alakban megadott számok (például: $2+3$; $10-3$; $20:2$, $5 \cdot 2$) helyének megkeresése a számegyenesen 100-as számkörben - Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése - Számok helyének azonosítása számtáblázatokban - Számok helyének azonosítása 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) - Számok változásának követése 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) - Számok egyes, tízes szomszédainak ismerete, megnevezése 100-as számkörben
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; - megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; - megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 100-as számkörben; - megnevezi a 100-as számkör számainak egyes, tízes, százaz, ezres szomszédjait, tízesekre, százazokra, ezresekre kerekített értékét.
Fogalmak	sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd

<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ugróiskolába tetszőleges számok írása, a számokon növekvő, majd csökkenő sorban végigugrálás - Számok szemléltetéséhez, összehasonlításához, sorba rendezéséhez „élő számegyenes” létrehozása: a tanulók egy, a hátukra ragasztott számot képviselnek, és az értéküknek megfelelően foglalják el a helyüket növekvő vagy csökkenő sorrendben - Számvonal alkotása, például különféle színű gyufaskatulyákból, gyöngyökből - Korongszámegyenes készítése (pirosak és kékek 5-ös vagy 10-es váltakozásban) - Lépkedések különféle, változatosan alkotott számvonalakon - Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor - Sorszámok húzása várakozáshoz, például ki hanyadik sorát olvassa egy versnek - Kukás játék: mindenki rajzol 5 négyzetet és egy kukát; számokat húznak például 1–20-ig számkártyákból; a húzott számot mindenki beírja valamelyik négyzetbe úgy, hogy a négyzetekben levő számok végül növekvő sorrendben legyenek; ha valaki nem tudja beírni a húzott számot, akkor az a szám megy a kukába; az győz, aki leghamarabb kitölti minden négyzetét - Gyufaskatulyákon számok 0–10-ig, mindben annyi csavar, amelyik szám rá van írva; a számokat lefordítjuk, a skatulyák tömege, rázogatója segítségével rendezzük növekvő, csökkenő sorrendbe a számokat - „Vigyázz6!” játék - Lépkedések 10×10-es táblán, nevezetes irányok megfigyelése - Üres 10×10-es táblán néhány megadott szám segítségével bizonyos helyek azonosítása - Számbarkochba „valaminél nagyobb”, „valaminél kisebb” kérdések segítségével
--------------------------------------	---

	<p style="text-align: center;">Számok tulajdonságai 11 óra</p> <p style="text-align: center;">A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: $7+8$, $21-6$, $3\cdot 5$ - Pároság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással - Hármásával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések során

	<ul style="list-style-type: none"> - Háromszögszámok, négyzetszámok megfigyelése különféle eszközökkel végzett alkotások során - Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse - Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya - Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban - Számjelek olvasása, írása
Tanulási eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; - számot jellemez más számokhoz való viszonyával; - ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen írja az arab számjeleket.
Fogalmak	számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból - Gyorsolvasási gyakorlatok meglévő kártyákról vagy a gyerekek saját készítésű számképeiről, pöttyöskártyáiról - „Korongforgatás” - Szőnyegezések színes rudakkal - Shut the box típusú játék két kockával - „Ország, város” játék: sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítása - Számjelek megjelenítése nagymozgásokkal, például számjel alakúra formázott kötélén végiglépkedés, locsolókannával az iskolaudvaron, ujjal írás zsemlemorzsaiba

	Számok helyi értékes alakja 8 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Csoportosítások, beváltások valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal - Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel - Leltárak készítése az elvégzett tevékenységek alapján nem tízes számrendszerekben (főleg 3-asával, 4-esével, 2-esével való csoportosítást követően)

	<ul style="list-style-type: none"> - Csoportosítások, beváltások tízesével különféle eszközökkel, például: apró tárgyak, tojástartó, építőköcskák, pénzek, abakusz - Leltárak készítése 10-esével történő csoportosítások, beváltások után - Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban - Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 100-as számkörben
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; - érti a számok ezresekből, százaskból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százaskok, tízesek és egyesek összegére való bontását; - érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; - helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 100-ig.
Fogalmak	csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, tízes, egyes
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában, az elkészült csomagolások alapján leltárkészítés - Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában hármassával, majd ugyanannyi csomagolása négyesével; a csomagolások alapján készült leltárak összehasonlítása - Csomagolások leltárak alapján - Csomagolások átlátszatlan és átlátszó csomagolással - Csoportosítások rajzolt képeken - Leltárak kiolvasása különböző csoportosítások (köztük tízesével is) után - Játék logikai készlettel: csoportosítás, beváltás, gyűjtött vagyon összehasonlítása (6 háromszög ér 1 négyzetet, 2 négyzet 1 kört) - Számországok pénzeinek csoportosítása, beváltása, leltározása, adott összeg kifizetése legkevesebb számú „érmével”, például petákkal (1,3,9,27), fityingekkel (1,2,4,8,16) - Tevékenységek Dienes-készlettel - Ismerkedés a szorobánnal

	Mérőeszköz használata, mérési módszerek 10 óra
--	---

<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása - Változatos mennyiségek közvetlen összemérése - Változatos mennyiségek összemérése közvetítő segítségével - Mérési módszerek megismerése - Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyérnyi - Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak - Tapasztalatszerzés a mennyiségről mint az egység többszöröséről - Mérőszám fogalmának megértése - Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség, hányszor akkora, hanyadrésze - Különböző mennyiségek mérése ugyanazzal az egységgel; annak megfigyelése, tudatosítása, hogy a nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, a kevesebb mennyiséget kevesebb egység teszi ki - Azonos mennyiségek mérése különböző egységekkel; annak megtapasztalása, megfigyelése, hogy kisebb egységből több teszi ki ugyanazt a mennyiséget, nagyobb egységből kevesebb teszi ki ugyanazt a mennyiséget - Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: cm, dm, m; dl, l; kg - Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról - Skálázott mérőeszközök készítése alkalmi egységekkel, használata tanítói segítséggel - Szabványos mérőeszközök használata - Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése - Az időmérés egységeinek megismerése: óra, perc, másodperc - Egész órák és percek leolvasása különféle analóg és digitális órákról - Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 100-as számkörben szituációs játékokban
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;

	<ul style="list-style-type: none"> - helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; - helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömeg mérés szabványegységei közül a következőket: cm, dm, m, km; cl, dl, l; dkg, kg; - ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; - ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 100-as számkörben; - alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; - összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való méréskor kapott mérőszámait; - megméri különböző sokszögek kerületét különböző egységekkel; - területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással; - alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; - ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.
Fogalmak	<p>összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, cm, dm, m, dl, l, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év</p>
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Különböző hangok összehasonlítása, például „Melyik hang hosszabb-rövidebb, magasabb-mélyebb, hangosabb-halkabb?” - Különböző tömegű tárgyak, gyümölcsök, gesztenyék tömegének összehasonlítása érzésre két kézzel, majd ellenőrzése vállfamérleggel - Vállfamérleg és színes rudak segítségével különböző tömegek összemérése, a kettő közti különbség meghatározása - Hosszúság mérése arasszal, lépéssel, tyúklépéssel - Hosszúság mérése egyforma pálcikákkal, egyforma színes rudakkal - Mérőszalag készítése tenyér és ujj léptékekkel; színes rudak által meghatározott léptékekkel - Skálázott mérőedény készítése pohárnyi víz és többszörösének kiméréséhez - Mennyiségek becslése, majd a becslés ellenőrzése méréssel különböző objektív egységek esetén, például

	<p>szakasz rajzolása, amelyik olyan hosszú, mint 2 világoskék rúd</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 perc becslése: mindenki becsukja a szemét, lehajtja a fejét, akkor nyitja ki a szemét, amikor úgy gondolja, hogy letelt az 1 perc - Tapasztalatgyűjtés arról, hogy mire elég 1 perc, például hány szót vagy hány számot lehet leírni 1 perc alatt; mennyit ver a szívünk nyugalmi helyzetben, hányat lehet ugrani, mennyit ver a szívünk mozgás után 1 perc alatt.
--	---

	Alapműveletek értelmezése 14 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Összeadás és kivonás értelmezései darabszám és mérőszám tartalommal valóságos helyzetekben, tevékenységekkel, képpárokkal, képekkel, történetekkel - Összeadás, kivonás értelmezése mint hozzáadás és elvétel - Összeadás, kivonás értelmezése mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása - Összeadás, kivonás értelmezése mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több - Kivonás értelmezése mint különbség kifejezése - Szorzás értelmezése tevékenységekkel egyenlő tagok összeadásaként - Többszörösök közötti kapcsolatok megértése a szorzás értelmezése alapján (pl. adott szám 4-szerese a számmal nagyobb az adott szám 3-szorosánál, adott szám 2-szeresének és 3-szorosának az összege a szám 5-szöröse) - A szorzó- és bennfoglaló táblák felépítése összefüggéseik szerint: 2-5-10, 2-4-8, 3-6-9, 7 - Osztás mint bennfoglaló osztás és mint egyenlő részekre osztás értelmezése tevékenységekkel (például: szituációs játékok, különböző eszközökkel való kirakások) - Maradékos bennfoglaló osztás értelmezése tevékenységek során - Szorzás és a kétféle osztás kapcsolatának értelmezése tevékenységek során előállított képek, majd megadott ábrák alapján - Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal - Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése - Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése

	<ul style="list-style-type: none"> - Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; - hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; - értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; - helyesen használja a műveletek jeleit; - megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék; - szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez; - szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; - szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen használja a műveletek jeleit; - érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.
Fogalmak	<p>összeadás, kivonás, összeg, különbség, szorzás, bennfoglalás, egyenlő részekre osztás, művelet, egyenlővé tevés, többszörös</p>
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Az összeadás, kivonás többféle értelmezésének lejátszása konkrét dolgokkal, például gyümölcsökkel, virágokkal, gesztenyékkel - Összeadás, kivonás kirakása univerzális modellekkel (például ujjakkal), korongokkal, színes rudakkal - Egyesítéses összeadás értelmezéséhez tárgyak mérése színes rudakkal, kupakokkal vállfamérlegen - Hozzátevésekes összeadás lejátszása játéktáblán való lépegetéssel - Valós dolgok számának megállapítása szorzással, például azonos állatok lábainak száma - Szorzat kirakása színes rudakkal, szorzat leolvasása mérőszalag segítségével - Bennfoglaló osztás kirakása tárgyakkal, például ceruzák dobozolásával vagy lufik osztogatásával - Egyenlő részekre osztás lejátszása, például süteményekkel, cukorkákkal, korongokkal - „Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése - Összeadás, kivonás abakuszon, szorobánon

--	--

	Alapműveletek tulajdonságai 14 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása; például: $9+62 = 62+9$; $25-17+5 = (25+5)-17$; $3 \cdot 9 = 3 \cdot 5 + 3 \cdot 4$ - A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél - Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 100-ig - Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése - Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <p style="padding-left: 40px;">nszámolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat;</p> <ul style="list-style-type: none"> - megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; - alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit
Fogalmak	Nincs új fogalom.
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Szőnyegezések színes rudakkal - „Hajtogató” segítségével a szorzótáblákon belüli és a szorzótáblák közti összefüggések felfedezése: 10×10-es négyzetrács hajtogatása a vonalak mentén, például 6×8-as téglalap hajtogatása után, félbehajtással 3×8

	<p>vagy 6×4, majd újabb félbehajtással 3×4, 6×2 vagy 3×4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lépegetések számegyenesen, például 16-tól 35 lépés, 35-től 16 lépés - Színes rudak egymás mellé fektetésével a tényezők felcserélhetőségének tapasztalása, például 7 lila rúd = 6 fekete rúd: egymás után vonalba („hosszúságuk” érzékeltetése) és egymás mellé szőnyegezve („területük” érzékeltetése) - Négyzetrácson kertek bekerítése - Művelet sor lejátszása egymás mellé állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a művelet sor visszafelé való lejátszása
--	--

	<p>Szóbeli számolási eljárások 15 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 100-as számkörben - Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 100-as számkörben - Bontások és pótlások alkalmazása - Számhoz számszomszédainak hozzáadása ($6+7=6+6+1=7+7-1$) és a nekik megfelelő kivonások elvégzése ($13-6$, $13-7$) - Tízestől lépéses összeadás, kivonás bontások és 10-re pótlások alkalmazásával - 10 és 20 közötti számok és egyjegyűek összeadása, kivonása a 10-nél kisebb számokra vonatkozó összeadással, kivonással való analógia alapján - 100-as számkörben való összeadás, kivonás a 20-as számkörben tanultakkal való analógia alapján (tízesekre, egyesekre bontás felhasználásával) - 9 (8, 7) hozzáadása, elvétele $10-1$ ($10-2$, $10-3$) alakban - Különböző számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása, például: $7+8=8+7=7+7+1=8+8-1=7+3+5=8+2+5=7+10-2$ - Szorzó- és bennfoglaló táblák belső összefüggéseinek és egymás közti kapcsolatainak alkalmazása számolás során, például: $6 \cdot 8=6 \cdot 5+6+6+6=(6 \cdot 4) \cdot 2$; $8 \cdot 4=(4 \cdot 4) \cdot 2$ - Szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;

	<ul style="list-style-type: none"> - érti a 10-zel való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 100-as számkörben a számok 10-zel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor; - elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; - teljes négyjegyűek összegét, különbségét százásokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.
Fogalmak	Nincs új fogalom.
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, például sötétkék színes rúddal 9 hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése - Egyenlő tagok összeadása ujjak segítségével - „Hány ujjadat fogom? Hány ujjadat nem fogom?” játékos feladat párban - Számképek felidézése, számok különböző tagolásainak megválasztása számolási eljárások során - Tojástartóval a 10-re pótlás és tízesátlépés lejátszása - Azonos művelet kapcsán a tanulók egyénileg alkalmazott számolási eljárásainak megfogalmazása, megosztása - „Boltos játék”: csak kerek tízesekkel lehet fizetni, a boltos visszaad

	<p>Fejben számolás 19 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok megoldása során - Fejben számolás 100-as számkörben - Összeadás és kivonás kerek tízesekkel a 100-as számkörben - Összeadás és kivonás kerek tízesekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben - Összeadás és kivonás teljes kétjegyűekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben - Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben eszközökkel, például tojástartókkal, számtáblázatokkal, abakusszal, pénzzel - Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben, fejben

	<ul style="list-style-type: none"> - A szorzó- és bennfoglaló táblákon belüli kapcsolatkalapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával - A szorzó- és bennfoglaló táblák közti kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával - A 2-es, 5-ös, 10-es, 3-as, 4-es, 9-es szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek emlékezetből való felidézése tízszeresig - A 6-os, 7-es, 8-as szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek kiszámolása valamilyen számolási eljárás segítségével fejből tízszeresig - 100-as számkörben szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fejből pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; - emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; - érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; - fejből pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; - fejből pontosan számol a 100-as számkörben.
Fogalmak	Kerek tízes
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Boltos játék” - „25 vagy semmi” játék párban - „Számfuttatás” játék - Láncszámolások - Szorzat alapján a társnál lévő szám kitalálása: a szorzatot a csoport mondja a két játékosnál lévő egy-egy szám összeszorzásával, a saját tényezőket ismerjük - „Hajtogató” - Egy képről többféle művelet olvasása - 5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata ujjak segítségével, például 4 gyerek bal kezén mutat 3 ujjat, majd 4 gyerek két kezén mutat 3-3 ujjat; az egyes mutatókról olvasások „számtannyelven” - 5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata korongok (vagy pénzek) kirakásával és azok tükrözésével különböző kiindulási helyzetekből, például két korong kirakása, tükrökben látott korongok

	kirakása a tükör másik oldalára, az új kirakás tükrözése, és így tovább; az egyes helyzetekről olvasások „számtannyelven”
--	---

	Alkotás térben és síkon 4 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint - Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján - Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, rajzolás (szabadkézzel, vonalzóval, alaklemezzel) - Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzó rajzolással adott feltételek szerint - Sorminták, terülminták kirakása és folytatása síkban, térben - Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és szükség szerint a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás) - Adott feltételeknek megfelelő többféle alakzat, minta előállítása

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; - minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; - sormintát, síkmintát felismer, folytat; - alkotásában követi az adott feltételeket; - testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; - síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; - alaklemez, vonalzót, körzőt használ alkotáskor; - megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; - szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.
<p>Fogalmak</p>	<p>Alaprajz</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból, hengerekből (például vécépapír guriga) városépítés, várépítés - „Szobasarak” cipősdobozból, belehelyezett játék megvilágítása 3 irányból, árnyékok megfigyelése - „Szobasarak” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból - Kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből - Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére - „Telefonos játék” - Papírharmonika hajtása, a hajtások szélén nyírások, a papírlap szétnyitása után az ismétlődő minta megfigyelése, például egymás kezét fogó gyerekek - Terítő, hópehely készítése hajtogatott papírból való nyírással - Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények - Háromszögek, négyszögek nyírása egy egyenes vonal mentén, a keletkező síkidomok számának és alakjának vizsgálata
	<p style="text-align: center;">Alakzatok geometriai tulajdonságai 6 óra</p>
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon - Testek és síkidom modellek megkülönböztetése

	<ul style="list-style-type: none"> - Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös” - Sokféle alakú testek közül a gömb és a szögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján - Sokszöglapokkal határolt testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése - Egyszerű, sokszöglapokkal határolt test lapjainak megszámlálása - Téglatest lapjainak megszámlálása - Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon - Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „szögek beugrása”, „tükrösség” - Sokféle alakú síklapok közül a körlap és a sokszögek kiemelése - Sokszögek előállításánál az oldal és csúcs szavak megismerése, használata - Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása - Sokszögek elnevezése oldalak és csúcsok száma szerint - Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése - Téglalap oldalainak és csúcsainak megszámlálása - Téglalap átlóinak és tükör tengelyeinek megfigyelése - Sokszögek közül a nem négyzet téglalapok és négyzetek kiválogatása
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatói szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; - személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; - két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; - megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; - megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; - megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; - megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;

	<ul style="list-style-type: none"> - megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján; - megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; - megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; - megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait; - megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat; - tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét; - megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit; - megfigyeli a kocka mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait; - megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; - megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különbséget tesz testek és síkidomok között; - kiválasztja megadott síkidomok közül a sokszögeket.
<p>Fogalmak</p>	<p>test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, lap, sokszög, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Olyan tárgycsoportban végzett válogatás, ami lehetőséget ad több szempont szerinti válogatásra (például: anyaguk szerint, színük szerint, alakjuk szerint); a figyelem ráirányítása a tárgyak alakja szerinti válogatásokra - Különbőféle hétköznapi tárgyak körülrázolása, például plüssmackó, gumilabda, olló, dobókocka, kulcs; a körülrázolások tapasztalatainak megbeszélése - Kakukktojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható tárgyakkal, testekkel; letakart tárgyakkal, testekkel „vakon” tapogatva; hétköznapi tárgyairól készült fotókkal - Kakukktojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható síkidomokkal - Két téglatest összeragasztása „L” alakba, az „L” alakú test lapok szerinti borítása színes papírral, a keletkező lapok számlálása - Síkidomok, testek alkotása például szívószálakból és madzagból, hurkapálcából és gyurmából

	<ul style="list-style-type: none"> - Háromszögek készítése különféle hosszúságú szívószáldarabokból, például: 3 cm, 6 cm, 5 cm; 3 cm, 6 cm, 9 cm (!); 3 cm, 6 cm, 10 cm - Négyszögek készítése szívószálból, annak megfigyelése, hogy az oldalak hosszúsága nem határozza meg az alakot - Négyszögek készítése szívószálból úgy, hogy két-két szívószál hossza egyenlő (színe azonos); a felfűzés sorrendjének változtatásával többek között a szomszédos és szemközi oldalak fogalmának megértése - Szögestáblán alakzatok kifeszítése gumikarikával megadott minta alapján vagy megadott feltétel szerint - Különféle ponthálókon, rácson alakzatok másolása megadott minta alapján vagy rajzolás megadott feltétel szerint
--	--

Transzformációk 5 óra	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban - Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével - Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállítása különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével - Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással - Alakzatok eltolt képének előállítása térben és síkban mozgással, mozgatással, másolópapír segítségével - Sor- és síkminták készítése eltolással és tükrözéssel
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; - szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; - megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét; - ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; - követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; - térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.
Fogalmak	

	tükörkép, tükrötengely, eltolt kép, mozgatás
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Tükörjáték” során a pár egyik tagja az eredeti, a másik pedig a tükörkép - Építések, mozgatások úgy, hogy a két kéz egyszerre ugyanazt csinálja egymás tükörképeként - Szimmetria tengelye szerint két különböző színnel színezett szív vizsgálata tükörrel; megadott ábrák vizsgálata, „Előállítható-e az adott szív és tükör segítségével az ábra? Ha igen, akkor hogyan?” - Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása, a készült minta kiegészítése - Összehajtott papírból alakzat kivágása - Összehajtott papírra rajzolt alakzat határvonalainak átbökése gombostűvel - Néhány kirakott logikai lap (színes rúd) tükörképének megépítése függőleges tengelyre nézve, vízszintes tengelyre nézve (ahogy a tóban látszik)

	<p>Tájékozódás térben és síkon 4 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Irányokat, távolságokat jelölő szavak jelentésének megismerése térben és síkban tevékenységekkel és játékos szituációkkal - Tájékozódást segítő játékok, tevékenységek nagymozgásokkal - Útvonalak bejárása utánzással; az útvonal tudatosítása - Bejárt útvonal újrajrása emlékezetből - Téri tájékozódás mozgással, tárgyak mozgatásával - Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „fölé”, „alá” többféle értelmezése - Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak jelentésének megismerése játékos tevékenységekkel - Irány és állás megfigyelése, követése az olvasáshoz, íráshoz kapcsolódva - Hely meghatározása sakktáblán - Tájékozódás négyzethálón

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; - tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat; - térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.
<p>Fogalmak</p>	<p>jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - „Hideg-meleg” játék kincskeresésre - Irányokat jelölő szavak értelmezése térben és síkon, például tolltartó helyezése a szék mellé balra, jobbra, fölé, alá úgy, hogy a székhez nem nyúlunk; majd ceruza helyezése a füzet mellé balra, jobbra, fölé (!), alá (!) úgy, hogy a füzethez nem nyúlunk - Tájékozódás a babaházban: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás labirintusban és négyzethálós mintákon: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás vonalrendszerbe rajzolt házban és a ház „utcájában”: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le - „Telefonos” játék logikai lapokkal, mozaiklapokkal, színes rudakkal - „Különbségkereső” játék párban: két tanuló hátára ragasztott egy-egy kép közötti különbségek megtalálása - Ismert útvonal leírása szóban, például: „Hogyan jutsz az iskolából a játszótérre?” - Bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra - Szituációs játékban színházjegyek, mozijegyek alapján ülőhelyek megtalálása - „Vándorvezér” játék sakktáblán, például „f4-ről 2 mezőt felfele lépve hova jutunk?” - „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra... - Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak
	<p>Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése 10 óra</p> <p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>

<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Adott viszonyban lévő, adott összefüggésnek megfelelő párok keresése - Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése - Számpárok, számhármások közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése - A problémákban szereplő adatok viszonyának felismerése, például: időrend, nagyságviszonyok, változások, egyenlőségek - Megfigyelt kapcsolatok megfordítása, például Anna alacsonyabb, mint Berci, Berci magasabb, mint Anna - Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal - Sorozatok képzése tárgyakkal, mozgással, hanggal, valamilyen logikai készlet elemeivel, számokkal - Összefüggések keresése egyszerű sorozatok elemei között - Sorozat alkotása közösen értelmezett szabály szerint - Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott egyszerű periodikus sorozatok folytatása - A mindennapi életünkből jól ismert periódusok megfigyelése: évszakok, hónapok, hetek napjai, napszakok - Elkezdett sorozatok, táblázatok egyszerű szabályának felismerése - Megkezdett egyszerű szabályú sorozat folytatása mindkét irányban - Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok) - Gépjátékok szabályának felismerése - Gépjátékokban több eset kipróbálása után elempárok, elemhármások hiányzó elemének megtalálása - Megfigyelt szabály alapján további elempárok, elemhármások alkotása - Sorozatban, gépjátékokban, táblázatban felismert összefüggés megfogalmazása saját szavakkal - Felismert kapcsolatok, összefüggések, szabályszerűségek szóbeli kifejezése - Sorozatok, szabályjátékok alkotása
<p>Tanulási eredmények</p>	<ul style="list-style-type: none"> - részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; - megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; - érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; - megfogalmazza a felismert összefüggéseket; - összefüggéseket keres sorozatok elemei között;

	<ul style="list-style-type: none"> - megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; - tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat; - elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is; - ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; - tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; - felismer kapcsolatot elempárok, elemhármások tagjai között; - szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármásokat; - a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.
<p>Fogalmak</p>	<p>szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármás</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kakuktktojás-kereső játékok - „Mi változott?” játék - Ismétlődő mozgásos cselekvések, például tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás, tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás... - Alakzatokkal kirakott periodikus sorozat lejátszása, például 2 háromszög, 1 kör ismétlődik; a háromszögre tapsolunk, a körre dobbantunk - Ismétlődő ritmusjelek letapsolása - Sorozatok kirakása szögestáblán kifeszített alakzatokkal - „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt - Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például: szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős - Több gyerek közötti kapcsolati háló megjelenítése rámutatással; a mutató lejegyzése nyilakkal; például mindenki mutasson az idősebbre - „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel

	Adatok megfigyelése 3 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése - Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése - Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal - Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen - Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása
Tanulmányi eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adatokat gyűjt a környezetében; - adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; - gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; - adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; - jellemzi az összességeket.
Fogalmak	adat, diagram
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Tornasor” játék: a tanulók oszlopokba rendeződnek valamilyen szempont szerint, például ki melyik hónapban, évszakban született; mekkora a lábmérete, kisujj mérete; hány betűből áll a neve - Versenyek eredményének feljegyzése, például „Ki tud több gyufaszálat egyesével felvenni a földről egy perc alatt?”; a versenyzők eredményének rögzítése négyzethálós papíron - Saját testméretek mérése, a kapott adatok elemzése, például fejkörfogat lemérése fejdísz készítéséhez papírcsíkkal, majd a papírcsíkok felragasztása függőlegesen egymás mellé; helyből távolugrás lemérése spárgával, spárgák felragasztása - Sajtos dobozokból oszlopdiagram építése, például „Kedvenc reggeli italod”

	Valószínűségi gondolkodás 3 óra
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> - Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása - Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése - Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről

	<ul style="list-style-type: none"> - „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során - Véletlen események bekövetkezéseinek összeszámlálása, ábrázolása különféle módokon, például: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel - A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatói szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; - tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; - megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát; - tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség; - tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámlálja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik; - a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.
Fogalmak	<p>véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp</p>
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - „Kukás” játékok - „Macska-egér harc” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a bábuk, az egér indul, 1-2-3-4-es dobásokra haladhat a dobott értéknek megfelelően, a macska pedig 5-6-os dobásra; utoléri-e a macska az egeret, mielőtt az egér a 20-as mezőn lévő egérlyukba ér? - „Teknős és nyúl” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a „versenyzők”; teknős 1-2-3-4-es dobásra mozdul, nyúl 5-6-ra; az nyer, aki hamarabb ér célba - Típpelős feladat: a tanulók házi kedvencei nevének felírása cetlikre; fajonkénti csoportosításuk (kutya, macska, akvárium stb.); a csoportosítás alapján oszlopdiagram készítése; a cetlik kalapba gyűjtése, majd húzás a kalapból; húzás előtt az oszlopdiagram jellemzőinek figyelembevételével tippelés, hogy milyen állat nevét húzzuk majd ki a kalapból

	<ul style="list-style-type: none">- Valószínűségi kísérletek, például: 3 piros, 3 kék golyó közül 3 golyó húzása, majd 1 piros és 5 kék golyó közül 3 golyó húzása; „Melyik esetben könnyebb 3 egyformát húzni?”, „Tippelj!”, „Végezz 20-20 kísérletet!”- Kockákra számokat írunk a szabályostól eltérő módon, például 1; 2; 2; 3; 3; 4; játék ezekkel a kockákkal (Sárkányok erdeje játék).
--	---

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén:

- legyen képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;
- több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen alkalmazza;
- törekedjen arra, hogy néhány elemet sorba rendez próbálgatással;

- számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma.
- tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C);
- tájékozódjon a számegyenesen, legyen képes megtalálni a számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;
- legyen képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- matematikai jeleket +, -, •, :, =, <, >, () helyesen használja;
- legyen képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;
- legyen képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- legyen képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- figyelme tudatosan irányítható; legyen pozitív beállítása a feladat végzés iránt
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- vegye észre a változásokat, törekedjen arra, hogy szóban be tudjon számolni;
- tudjon beszámolni adatokról, megállapításokat megfogalmazni;
- ismeri az egyenes és görbe vonalakat;
- legyen képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- legyen képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- legyen képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;

Sztárai Mihály Református Általános Iskola és Óvoda
Matematika helyi tanterv 1 - 2. osztály 2020.

- ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- legyen képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
- felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;